

מוסרה

כתב עת מבית "הלכה ומסורה" • חדש אייר תשפ"ה • גיליון נ"ו • שנה ה' • mosera7156287@gmail.com
מפעל "ארחות הלכה" מוסדות "שובי נפשי" תכב"ץ

דבר מו"ר ראש המוסדות

מו"ר כה"ר הגאון המקובל רבי עזריאל מנצור שליט"א
ראש מוסדות "שובי נפשי" תכב"ץ

מדת השפלות והענווה כיצד

העניינים השלייכים ביותר, אם זה בדברי התורה שיימצא האיש הזה בעניות תורה, שהתורה לא תנוח על אדם כזה, מפני שאין הוא משמש כל צורכו מרוב גסות רוחו, והתקלות הם גדולות. ומכל שכן, עם העניינים אשר יש בין אדם לחבירו. צא וראה בלשונות אשר הובאו בדברי חז"ל, על אותם גסי הרוח, עד כדי כך שאפילו מרחיקין את המשיח הגואל מלבוא לגאול את ישראל, וכפי שתמצא בגמרא סנהדרין צח ע"א, שאמר רבי חנינא אין בן דוד בא עד שיכלו גסי הרוח מן הארץ, והיינו שגס הרוח קיומו בעולם הוא נזק לעולם, ועד כדי כך הוא איש בזוי שהוא גורם נזק לכללות ישראל, שכן מסיבתו אין בן דוד בא. ועתה אם בא בזוי כזה וחירף וגידף את האדם, כיצד האדם צריך להתנהג, האם כפי אותה ההתנהגות של אותו הבזוי, ולומר אחרי שהאיש הזה חירף וגידף אותי, אם כן צריך אני להשיב לו באותו המטבע, כפי גסות הרוח אשר מוטבעת בו, ולא להתנהג בענווה ושפלות, או לא להתייחס אל הדברים אשר יצאו מתוך דעתו הגסה והבזויה של גס רוח הזה. על זה בא התנא ואומר, אל תחוש אל דבריו של בזוי זה, שכן תקוות האנוש ההוא רימה, ואינו קיים לעד, שכן יפסד ויהיה לרימה, השם יזכנו לקנות מדת השפלות והענווה. אכ"ר.

אמר רבי לויטס מאד מאד הוי שפל רוח, שתקוות אנוש רימה (אבות פרק ד). וראיתי לרבנו חיים ויטאל זצוק"ל, שעמד על לשון התנא והסבירו באופן נפלא, ואעלה כאן דברים על פי יסוד תוכן דבריו. השאלה הראשונה מפני מה כפל את לשונו כאשר אמר מאד מאד, שהרי כאשר דבר הקדוש ברוך הוא בשבחו של משה רבנו ע"ה, אמר והאיש משה עניו מאד, ואם כן כמו כן מן הראוי היה לו לנקוט בלשונו מאד הוי וכו', וכולי האי ואולי יעמוד האדם בזה. והשאלה השנית שבראשית דבריו נקט לשון נוכח, שכן אמר הוי שפל, והיינו היה אתה שפל. ואולם בסוף לשונו, תפס לשון שחזרת על הכלל, שכן לא אמר בלשונו שתקוּתך היינו אתה שהוא לשון שחזור על נוכח כפי תחילת לשונו. השאלה השלישית מאחר ונודע כי יש באדם גדרים שונים, אדם, איש, גבר, אנוש, וכל גדר וגדר הוא שונה מחבירו במעלתו ובסיבה שנקרא כן, אם כן מפני מה נקט בלשונו גדר אנוש, שהוא לשון מעולה משאר שמות. ובמקום אחר עמדתי להסביר את הגדרים. ועתה נבוא ליישב השאלות הנה הטעם והסיבה שתפס בלשונו מאד מאד, הוא כדי להרחיק את האדם ממדת גסות הרוח, עד הקצה האחרון ביותר, להיות שפל. שכן כאשר מדה זו היא נמצאת באדם, אזי היא מביאה אותו לקניית

מחשבה כהלכה

כה"ר הגאון רבי יהודה יפת שליט"א
ראש ארגון "המאורות" וראש מוסדות "אור תורת שלום" נס ציונה

כעבד ישאף צל

נקרא חג שבועות בשם עצרת - שימים אלו בין פסח לעצרת יש בהם קדושת חול המועד, וזה לשונו: "והנה היא שמינית" "עצרת היא", כי שם נעצר הכל וצוה בחג המצות שבעה ימים בקדושה לפנייהם והימים הספורים בינתיים כחולו של מועד בין הראשון והשמיני בחג, והוא יום מתן תורה שהראם בו את אש הגדולה ודבריו שמעו מתוך האש ולכן יקראו רבותינו ז"ל בכל מקום חג השבועות עצרת, כי הוא כיום שמיני של חג שקראו הכתוב כן, עכ"ל. מכלל הדברים אתה למד, כי ימים אלו סגולה ומטרה מיוחדת יש להם, בהם יכול כל אדם להיטהר ולהתקדש בקדושה עליונה ומיוחדת, וכפי שכתב בשפת אמת (תרל"ג ד"ה ימי) שקדושת ימי העומר מתמשכת בכל הדורות. וכמו שדור יוצאי מצרים נהפכו באותם ימים מקצה אל קצה, מאנשים מגושמים שעובדים בחומר ולבנים ('פועלי בנין'), לאנשים מזוככים ורמי מעלה ששומעים את קול האלקים מדבר מתוך האש, כך בדורות הבאים - הדורות שאנו נמצאים בהם, מסוגלים בני הדור לצאת מטומאה לטהרה בימים נעלים אלו. יתן ה' ונזכה לנצל הימים, לעליה בתו"ש.

"וספרתם לכם ממחרת השבת מיום הביאכם את עמר התנופה שבע שבתות תמימות..." (ויקרא כ"ג, ט"ו).

ידועים ומפורסמים דברי ספר החינוך בלשונו זה: "לפי שכל עיקרון של ישראל אינו אלא התורה... מפני כן נצטוונו למנות ממחרת יו"ט של פסח עד יום נתינת התורה, להראות בנפשנו החפץ הגדול אל היום הנכבד והנכסף לליבנו כעבד ישאף צל, וימנה תמיד מתי יבוא העת הנכסף אליו שיצא לחירות, כי המניין מראה לאדם כי כל ישעו וכל חפצו להגיע אל הזמן ההוא", עד כאן. מדבריו נמצאנו למדים, כי כל עיקר ותכלית ספירת העומר, להראות ולהודיע החפץ הגדול והתשוקה העזה להגיע ליום הגדול - יום מתן תורה, כי כשאדם מונה וסופר את הימים עד שמגיע היום הנכסף, הוא מראה כמה עז חפצו ורצונו להגיע לאותו יום גדול שהוא חפץ אליו מאד. ודברים מלהיבים כתב הר"ן (שלהי מסכת פסחים), שכל מצות ספירת העומר נתקנה ע"י צימאונם של כלל ישראל לקבל התורה: "שבני ישראל מנו מט"ו יום משום ההשתוקקות להגיע לקבלת התורה, ומזה נקבעה המצוה של "ספירת העומר" יעו"ש. וידועים דברי הרמב"ן על הפסוק הנזכר לעיל, לבאר מדוע

חמדה גנוזה

כמוהר"ר אברהם ערוסי זצוק"ל

"ארחות יושר"

פרק א' (אותיות א - ו)

א. "בכל דרכיך דעהו והוא יישר אורחותיך". כל בן דעת לדין לפניו, על כל יום ויום (מימו) [מימיו]. ועל כל לילה ולילה מלילותיו, לתת דין וחשבון. כי אין שכחה לפני כסא כבודו. אפילו על דיבור קל, ועל שיחה קלה ממש, מודיעים אותו. דכתיב, להגיד לאדם מה שיחו. ועומד ערום לפני הקדוש ברוך הוא, וכמה אלפים מלאכי אש סובבים אותו, והוא נותן דין וחשבון על כל דבור והרהור ומחשבה ומעשה. דכתיב, כי את כל מעשה הא-להים יביא במשפט על כל נעלם, אם טוב ואם רע.

ה. וידע כי לא יוכל אדם לגמול להקדוש ברוך הוא, אפילו על טובה אחת מטובות שעושה האל יתברך עם האדם. דכתיב "ברכי נפשי את ה' ואל תשכחי כל גמוליו". איך האדם ישן על מיטתו ונרדם בשנינה, ואפילו הוא גיבור שבגיבורים, נחשב כמו פגר מת. ויכול להזיקו ולהמיתו, אפילו חתול ואפילו עכבר. והקדוש ברוך הוא שומרו מכל דבר רע, וממזיקי וטלני דאזלין בליליא, כי מלאכיו יצווה לך לשמך בכל דרכיך. ומחזיר לו נשמתו אשר הופקדה בידו יתברך, וקם בבוקר כאילו נברא עתה מחדש. דכתיב, "חדשים לבקרים רבה אמונתך".

ו. וכמה חייב האדם להודות לבורא יתברך שמו. ולשבח, ולהדר, ולהלל, ולפאר, ולגדל, ולנשא, ולברך, ולרומם, למי שעושה עמו כל הטובות והנפלאות הנסתרות. אשר אם יהיו כל הימים דיו, וכל האילנות קולמוסים, והשמיים והארץ יריעות, וכל בני אדם כותבים. לא יוכלו לכתוב ולספר שמץ מנפלאותיו, אפילו על אחת מאלף אלפי אלפים ורוב ריבי רבבות פעמים. הטובות וניסים ונפלאות שעושה אם האדם בכל עת ובכל רגע. כמו שאמר דוד המלך עליו השלום, מי ימלל גבורות ה' ישמיע כל תהילתו.

אשר נתן א-להים חכמה בלבו, ושכל במצחו, ויראת א-להים על פניו. יבין וישכיל, כי ה' יתברך מלא כל העולם כולו, ואין מקום פנוי מבלי כבודו יתברך שמו, ושהכל גלוי וצפוי לפניו, ואין נסתר מנגד עיניו. ערום שאול נגדו, דמטמרן גליין ליה, ידע מה בחשוכא, ונהורא עמיה שרא. ולילה כיום יאיר, כחשיכה כאורה. דכתיב אם יסתר איש במסתרים, ואני לא אראנו נאם ה'.

ב. גם ידע ויבין, שהקדוש ברוך הוא היה, והוא הווה, והוא יהיה. לפניו לא נוצר אל, ואחריו לא יהיה. דכתיב אני ראשון ואני אחרון, ומבלעדי אין אלוהים. וידע כי הוא ברא הכל, וזן ומפרנס לכל. ועושה סולמות, זה ישפיל וזה ירים. והוא מהעדא מלכין, ומהקם מלכין. והוא ברא כל צבא השמים, ובמצבייה עבד בחיל שמיא. והוא ברא השמש והירח והכוכבים והמזלות, וקרא שם לכל אחד ואחד. וחוק וזמן נתן להם, שלא ישנה כל אחד תפקידו ומשמרתו. ויודע מספר כולם, דכתיב שאו מרום עיניכם וראו מי ברא אלה, המוציא במספר צבאם, לכולם בשם יקרא.

ג. עוד ידע ויבין האדם בעצמו, מי בראו, ומי יצרו. ומאין מובא, ולאין מוצאו. ומה היה ראשיתו, טיפת מים שאין בה ממש. ואיך גבלו, ורקמו, ונפח באפיו נשמת חיים, ונתן בלשונו כוח הדבר. והמציאו יש מאין, כהמשך האור היוצא מן העין. ומי הכינו, ומי הבינו, וכח מי ינידנו. ולמה בא, ועל מה בא. ומי זן אותו, ומי מכלכל אותו, ומי מחייהו. ומי משפילו, ומי הוא המגביהו. ולא יאמר כוחי ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה, ושהכל בהשגחתו יתברך שמו. דכתיב, וזכרת את ה' א-להיך כי הוא הנותן לך כח לעשות חיל.

ד. עוד יבין מהי אחריתו, וכי ימות ויושלך בקבר למקום עפר רימה ותולעה, ויעזוב לאחרים חילו, וביתו, אחר יירשנו, אשר לא עמל בו, ולא בנאו. ועתיד הקב"ה להעמידו

א. רבי אברהם בה"ר משה בה"ר יוסף הלוי אלערוסי, נולד בשנת תרל"ח בעיר כוכבאן ושנות ילדותו עברו עליו בעיר מחיית. את לימודו קנה אצל הרב יחיא בה"ר יחיא חמדי ז"ל, תקופת זמן שימש כמפקח על השו"ם במרחבי תימן מטעם ב"ד צנעא, בנדודיו לא חת מלבקר ולשפר את הטעון שיפור, ייחודי היה בכתיבתו ותיעוד מסעות חייו ושאר מעשיות ששמע מפי חכמים שפגשם בתימן, אשר קבצם בספרו "קורא הדורות". עלה ארצה ועבר תלאות רבות חיבר חיבור שקרא שמו "ספר נתניה" על התיישבותו מתחילה בעיר נתניה ועבר שם תלאות רבות, כמו כן חיבר "הגדה של פסח" משלו הבניה כסדר הגש"פ על מאורעות נוראות שארעו לו, כאמור עסק בכתיבי רבים שלא כולם נדפסו, הוא ניסה לבקש את עזרת הציבור באגרת, ולא אסתייעא מילתא, והוא נתבקש לחיי נצח בסביבות שנת הת"ש ונטמן בפ"ת, אחר מותו חלק מחיבוריו נדפסו, כעת זכינו לגאול מבין כתביו את חיבורו במוסר "ארחות יושר" וראה בהערה הבאה. ב. בשער הספר כתב המחבר "העוזבים ארחות יושר ללכת בדרכי חשך" ספר ארחות יושר עפ פירוש הנקרא איתת צדק, כדרכו בכמה חיבורים גם החיבור שלו וגם הפירוש, אמנם כאן הניח מקום לכל אורך החיבור (11 עמ' כתב יד) לפירוש איתת צדק אך לא כתב שם כי אם שני גרגירים, בחזשים הקרובים בעז"ה נפרסם את כל חיבורו, ויהיו שפתותיו דובבות בקבר. כתב היד מצוי בספריה הלאומית מספר מערכת 990002076580205171

לוח הלכות ומנהגים כמנהג קהילות קדש תימן - חודש אייר

על פי הלכות ומנהגים - הלכה ומסורה

דיני ספירת העומר

ברכת שהחיינו ובגדים חדשים: מותר לברך שהחיינו בימי הספירה, וכן המנהג. מן הדין מותר לקנות בגד חדש וללבושו בימי הספירה, וכן מנהג רוב המקומות. ויש שנמנעו מלחדש בגד חדש, וכפי שיש נוהגים כן בקהילות אשכנז וספרד. יש להזהר לא ללכת למקומות שיש בהם סכנה, כיון שימים אלו ימי דין.

ה' אייר - שבת קדש - פרשת תזריע מצורע

הספד שלשים יום קודם הרגל: ביום זה מתחילים שלשים יום קודם הרגל - חג השבועות, והדין הוא שמת שנפטר קודם שלשים יום לרגל, אסור להספידו בתוך השלשים לרגל. אבל מת שנפטר תוך ל', מותר אפילו בערב הרגל, כמבואר בשו"ע סי' תקמ"ז ס"ג. ומה שנוהגים ביום השנה לספוד למת ולהזכיר נשמתו, אינו בכלל זה, ומותר לעשותו בתוך שלשים יום לרגל גם למת שנפטר קודם שלשים יום.

ברכת הלבנה: יש שנהגו לברך על הלבנה במוצאי שבת זו, מאחר שעברו ג' ימים. ויש שנהגו להתמתין שבעה ימים מהמולד (שהוא מליל שני בשעה 21.06).

תענית בה"ב: מנהג בני אשכנז להתענות בה"ב [שני חמישי שני] ולומר סליחות, אבל לא נהגו כן בקהילות ספרד ותימן.

י"ב אייר - שבת קדש - פרשת אחרי מות קדושים

דין שכח לומר מוריד הטל: מתפלת ערבית של ליל שבת ואיך, אם מסופק אם אמר מוריד הטל, אע"פ שלא עברו שלשים יום אינו חוזר, כיון שעברו תשעים תפילות, חזקה שהזכיר טל. וכל זה לא עלה שליו ציבור בנתיים, אבל אם עלה שליח ציבור בתוך הימים הללו, יפחית ממנין זה לפי מנין התפילות שעלה בהם ש"ץ. [ראה שתילי זתים סי' קיד ס"ק יט כא, ומשנ"ב ס"ק לז].

י"ד אייר - יום שני - פסח שני

מנהגי היום: ירבה קצת בשמחה ביום זה, כי קדוש היום. [ראה ויצבור יוסף בר ח"א פ"ד סי' יז]. אין אומרים בו תחנון ונפילת אפים ואין אומרים למנצח ותפלת לדוד. אין מתענים ולא מספידים בו, אבל צידוק הדין מנהגינו לאומרו. לא נהגו בקהילותינו לאכול מצה בפסח שני.

ט"ו אייר - יום שלישי

דין שכח בקשת הטל: מתפלת ערבית של יום זה ואיך, אם מסופק אם שאל גשמים או טל, אינו חוזר, אע"פ שלא עברו תשעים תפילות ששאל טל, שהרי בשיבת תשובה אין שאלת טל, מכל מקום כיון שעברו שלשים יום אינו חוזר. [ראה שתילי זתים סי' קיד ס"ק יט, ובבה"ל (ד"ה עד ל' יום) הסתפק אם זה מתחיל בט"ו או בט"ז עיי"ש].

י"ח אייר - יום ששי - ל"ג בעומר

מנהגי היום: ביום ל"ג בעומר נוהגים להרבות בו בשמחה קצת, לפי שפסקו תלמידי רבי עקיבא מלמות, וגם שהוא יום הילולא דרשב"י. ואין אומרים בו וידוי ונפילת אפים [עם במנחה שלפניו אין נופלים], למנצח, ופסלה לדוד. ויש מתענים ביום זה. אין מספידים אלא לחכם בפניו, אבל אומרים צידוק הדין והקפות והשכבה וכן דיש שאחר הקבורה. בארץ ישראל וסביבותיה נהגו מזמנים קדמונים לעלות ביום זה לקבר הרשב"י במירון ולשמוח שם בקול ושירים בתוך וכינוו, לכבוד הילולא דרשב"י.

המנהג ביום ל"ג בעומר בתימן: בעי"ת צנעא: לאחר תפלת שחרית, טעמו פת שח רית, הסתפרו והתרחצו, לבשו בגדים לבנים, ועושים ביום זה מעין ביטול מלאכה, הקהל כולו היה נוהר לבתי הכנסת הגדולים, הם בתי הכנסת 'אולוסטא' 'בית צאלח' 'בית אלשיך', בשלשת בתי כנסיות הללו, היו מדליקים אור יקרות כמו בימים טור בים, ומדליקים נרות לאור היום לעילוי נשמות ולזכור של רשב"י זיע"ל. וקורים בצוותא ובקול רינה את 'האידרא זוטא' בנעימה המיוחדת לה, היתה מקיפה את הקהל חדרוה והתרוממות הרוח והשתפכות עילאית. אחר גמר האידרא, אומרים קדיש דרבנן ויוצאים לבתיהם, ועושים כמו יום טוב, מתוועדים חבורות לאכילה ושתייה כמו בכל יום מכוון, אבל לא נהגו להדליק מדורות ולהבעיר עצים. [על פי מהר"י צובירי זצ"ל בויצבור יוסף בר ח"א פ"ד סי' יח] ובדרשה שנדפסה בהלכה ומסורה (קובץ כד), מצפונות יהודי תימן (עמ' 110), קובץ נפש (עמ' 13). מנהגים אלו וכיוצא בהם כן בעוד קהילות בתימן.

כ"ו אייר - שבת קדש - פרשת בהר בחוקתי

דיני קריאת התוכחות: מנהגינו שמעלים לקריאת התוכחות זמן תלמיד חכם שראוי להשמיע תוכחה לציבור. וכמו כן שיהיה בקי בקריאה ולא יצטרכו לתקנו. - יש בבלי שנהגו שהעולה רביעי מתחיל בתוכחות, ויש שנהגו שמברך שלישי קורא גם את התוכחות. ויש שנהגו שמברך שלישי קורא עד התוכחות, ומברך רביעי חוזר וקורא מ'ואכלתם ישר נושן'. - אין מפסיקים בקריאת פרשת התוכחות, אלא אחד קורא את כולם. - נהגו לקרוא את התוכחות בקול נמוך ובזריזות ודרך כפי וצער. ומקצת מקומות נהגו לקרוא את התוכחות בקול רם ובנעימה כשאר הקריאה. - מנהג מפורסם בהרבה מקהילות תימן שהעולה לתוכחות לפני שמברך פותח בפסוקים אלו: 'מוסר ה' בני אל תמאס ואל תקץ בתוכחתו' 'כי את אשר יאבה ה' יוכיח וכאב את בן יצרה' 'ולמוכחי ינעם ועליהם תבוא ברפת טוב' [ובק"ק שרעב יש שהוסיפו 'טובה תוכחת מלאכה מאהבה מסתרת']. לאחר הקריאה אומרים מי שביקר לקהל ומסיים בה 'וכל הקללות יתהפכו לטובה ולברכה כדכתיב ולא אבה ה' אליהם לשמע אל פלעם ויהפך יהוה אליהם לך את הקללה לברכה' 'י אבה יהוה אליהם' ויש שאמרו 'מלאך דעלמא' - מנהג רוב הקהילות קדש תימן שאין מתרגמים את התוכחות, ויש מקצת קהילות שנהגו לתרגם.

ברכת החדש: לאחר מי שברך והשכבות אומר החזן יהי רצון וכו' מי שעשה נסים וכו' בסימן טוב יקא לנו ראש חדש סיון הקא לקראתנו לשלום ביום רביעי. שאר מנהגי הכרות החודש ראה לעיל כ"ט חשוון.

דיני ספירת העומר: מצות עשה לספור את ימי העומר ממוצאי יום טוב ראשון של פסח עד ליל ו' בסיון שהם שבעה שבועות, כמו שנאמר בתורה (ויקרא כג טו) 'וספרתם לכם ממחרת השבת' וכו'. בזמן הזה שאין בית המקדש קיים, נחלקו הראשונים אם מצוות הספירה מן התורה או מדרבנן, ולהלכה קיימא לן שחיובה מדרבנן. - נשים פטורות, כיון שהיא מצות עשה שהזמן גרמא, וכן מנהגינו שאין נשים סופרות כלל.

זמן הספירה, מצאת הכוכבים, ומצוה שיספור בתחילת הלילה משום תמימות. ספר בבין השמשות יצא ידי חובתו, כיון שספירה בזמן הזה מדרבנן, אך המדקדקים אינם סופרים עד צאת הכוכבים וכן המנהג. ואם ספר לפני השקיעה, גם אם זה היה לאחר פלג המנחה, צריך לחזור ולספור בלילה בברכה. - בערבי שבת שנהגו אבותינו להתפלל ערבית מבעוד יום כדי להוסיף מחול על הקודש, נהגו שלא לספור בצבור בבית הכנסת, אלא כל אחד היה סופר בביתו כשהגיע זמן צאת הכוכבים. ומזכירים אחר התפלה לציבור לספור בביתם. ואם הגיע זמן בין השמשות, יש שנהגו לספור בבית הכנסת בברכה [ויש מהם שנהגו לחזור ולספור בביתם בצאת הכוכבים בלי ברכה], ויש שנהגו כמדקדקים שלא לספור בבית הכנסת רק בביתם בצאת הכוכבים. - משהגיע זמן הספירה אסור לאכול פת יותר מכביצה, ואם התחיל אינו פוסק. פירות ושתייה מותר לאכול ולשתות.

שכח ולא ספר בלילה, וסופר ביום בלא ברכה, וכשספר ביום סופר בשאר הלילות בברכה. ואם לא ספר גם ביום, סופר בשאר הלילות בלא ברכה. - אם הוא מסופק אם דילג יום אחד, יספור בשאר הלילות בברכה. קטן שהגדיל בתוך ימי הספירה, יש מאחרונים שכתבו שלא ימשיך לספור בברכה, ולשיטתם ראוי שישמע הברכה מאחר, אך הכרעת רבים מהפוסקים שיכול להמשיך לספור בברכה. - מי ששואל אותו חבירו בבין השמשות או בלילה כמה ימי הספירה בזה הלילה, לא יאמר לו היום כך וכך, שאם יאמר לו כך, לא יוכל לחזור ולמנות בברכה, אלא יאמר לו אתמול היה כך וכך. - אם שאלו חבירו כמה ימים לעומר והשיב לו כך וכך, ולא אמר תיבת ה'יום, יכול לספור אחר כך בברכה, וכן אם התכוין בפירוש שלא לצאת בספירה זו, יכול אח"כ לספור בברכה.

מנהג רוב קהילות תימן לספור בלשון ארמי, וכפי שהובא בסידורי הגאונים [בטעם הדבר ראה מש"כ בזה מהר"ץ בע"ח] ויש מקהילות תימן שנהגו לספור בלשון הקדש. - ביום אחרון לספירה, מנהגינו לומר 'דאינון שבעה שבועי שלמי', כלומר, שבעה שבועות תמימות, וראוי שאף אלו הסופרים בלשון הקודש יוסיפו כן 'שהם שבעה שבועות תמימות'.

סדר ספירת העומר: יש שנהגו להקדים 'לשם יחוד' [ובק"ק שרעב נהגו לומר 'לשם יחוד' הארוך], בנוסח לשם יחוד נהגו לומר ליחידא שם י"ד ה"א בָּאָא'ו ה"א בַּחֲדָא שְׁלֵמִי וכו', ולא חששו משום הגוה השם באותיותיו, ויש שדקדקו להוסיף ו' החי' בור באות השם השניה, י"ד ה"א בָּאָא'ו וְהָא, ויש שנהגו לומר 'ה ב'וה'. ובמרכז תימן לא נהגו לומר לשם יחוד, אלא מכריז הממונה 'עומר', ומיום שני לספירה ואילך מקדים לומר 'אתמול כך וכך בעומרא' כדי שידעו את הספירה לפני הברכה. לכתחילה צריך כל אחד ואחד לספור את הספירה בעצמו ולא יצא ידי חובה מדי בירו, אבל בברכה יכול לצאת ידי חובה מחבירו. וכן מנהגינו שהרב מברך בקול רם ומכוין להוציא והציבור מתכוין לצאת, משום ברב עם הדרת מלך, ואח"כ סופרים כולם יחד את הספירה. אחר הספירה אומר הרב לבדו 'הרחמן ברוך הוא יחזיר עבודת יד המקדש וכו', ועונים אמן. והטעם לאמירת 'הרחמן' לפי שבזמן הזה מצות הספירה מדרבנן, ולכן מתפללים שיבנה בית המקדש ונקריב את העומר ונקיים המצוה כתיקונה. אומרים למנצח בנגינות, בשאמי ובחלק מהבלידי מוסיפים אנא בכח, ולאחר מכן למנצח על הגיתית ושיר למעלות. וקצת מהבלידי נהגו להקדים למנצח על הגיתית שיר למעלות, ולאחר מכן למנצח בנגינות. - בקהילות תימן לא נהגו לחזור ולספור ספירת העומר ביום אחר תפלת שחרית.

מנהגי ימי העומר

נישואין: מנהג כל ישראל שאין נושאים נשים בין פסח לעצרת, שבזמן זה מתו תלמידי רבי עקיבא, ולפיכך נוהגים בו מנהג אבילות. יש שנוהגים שלא לשאת כל ימי העומר, ויש שמתירים ביום ל"ג בעומר ולאחריו אין נושאים, ויש שנהגו היתר מיום ל"ג ואילך, וכן המנהג בארץ ישראל. ואף על פי שמעיקר הדין מי שלא קיים פריה ורביה מותר לישא בעומר [וכמו שכתב השתילי זתים סי' תצ"ט ס"ק ד], מכל מקום המנהג להחמיר גם בזה, ואין מקילין אלא לצורך גדול. - מותר לעשות סעודת שידוכין בלי כלי נגינה וריקודים.

ריקודין ומחולות: מנהג ישראל להימנע מריקודים ומחולות בימי העומר, ובכלל זה שאין לשמוע שירים בנהיג כלי נגינה, ואף לשמוע שירה מוקלטת שנלוו לה כלי נגינה, יש למנוע. אבל שירה בפה דרך הודאה ושבח להשם יתברך מותר, וכן המנהג בסעודת ברית מילה או בר מצוה יש מתירים שירה בכלי נגינה, ויש אוסרים.

תספורות: מנהג רוב קהילות קדש תימן [בין שאמי בין בלדי] שאין מסתפרים בימי העומר. יש שנהגו איסור בכל ימי הספירה עד שבועות, ויש שנהגו עד ל"ג בעומר, ויש שנהגו היתר רק ביום ל"ג עצמו ולא אחריו. ובק"ק צנעא יש שנהגו להקל להסתפר בימי הספירה לכבוד השבת, אך מנהג רוב הציבור גם שם שלא להסתפר אלא בל"ג בעומר, ומ"מ בארץ ישראל שמנהג המקום שלא להסתפר, כתב מהר"ח כסאר זצ"ל שאין להקל בדבר. יש שנהגו איסור אף בתספורות הקטנים, ויש שהקלו בהם. בעלי ברית, והם אבי הבן המוהל והסנדק, מותרים בתספורות לכבוד המילה.

פריה ורבייה: בשבתות שבין פסח לעצרת המנהג למנוע מסכת אבות אחר מנחה של שבת. וכמו כן נהגו לקרוא ספר משלי בין פסח לעצרת, יש שנהגו לקרוא תו גם כן במנחה של שבת, ויש שנהגו לקרוא כל יום בשילוש.

עשיית מלאכה אחר השקיעה: כתב השו"ע (סי' תצ"ט ס"ד) שנהגו הנשים שלא לעשות מלאכה מפסח ועד עצרת, משקיעת החמה ואילך. וכן יש בקהילותינו שנהגו להמנע מכך, אבל רובם לא נזהרו בזה.

משפט כהלכה

כה"ר הגאון רבי יצחק מעלם שליט"א
רב ואב"ד עיה"ת ביתר עלית

בדיני ירושת המת

שאלה: משפחה פלונית נסתלק אביהם לבית עולמו, ואחר כלות ימי האבל בבא ביורשים לחלוק נכסי אביהם, חפשו אחר צוואה למלא רצון המת וראו כי לא הניח האב צוואה כתובה, ורצו האחים לחלוק כד"ן תורה שאין הבנות יורשות ויחלקו רק הבנים בנכסי האב.

ברם אחד האחים אמר כי אביו לפני מותו צוה עליו בפירוש, כי רצונו שיחלקו הבנים והבנות בשווה. ולעומתו האחים אינם מאמינים לדבריו, ורוצים לחלוק הבנים לבד.

ונפשם בשאלתם מחד מהי ההלכה בזה, ומאידך כיצד היא ההנהגה הראויה בנדון כזה?

תשובה: ההלכה היא דאף אם יאמינו לכן שהאב אמר כן, אין תוקף הלכתי לצוואתו זו דאם לא אמר כן בלשון ציווי, אין בזה ממש כלל ועיקר. ואף אם אמר כן בלשון ציווי, אין בזה ממש מאחר שלא השליש ממונו ביד אחר. ומ"מ הורה בזה כה"ר הגאון המפורסם רבי יעקב תופיק שליט"א מרא דאתרא דביתר עלית, שההנהגה הראויה בייחוד לבני תורה היא לישב יחד האחים והאחיות ולדאוג שכולם יהיו מרוצים, ולכל הפחות יקבלו האחיות חצי ממה שמקבלים הזכרים, והוא בכלל מכבדו לאחר מותו.

ביאור התשובה: דבר זה שאלתי את כה"ר הגאון המפורסם רבי יעקב תופיק אביעזרי שליט"א מרא דאתרין והנני כותב לכם את דעתו (כמעט מילה במילה). בראשית דבריו חזר הרב על דבריו שאמר כבר לפני 40 שנה "שאין ברכה בכסף ירושה שיש עליו קפידות". ולעצם העניין אם האב לא אמר בלשון ציווי מבחינה הלכתית אין ממש בדבריו, ואם אמר בלשון ציווי להלכה אין בזה ממש אלא"כ השליש את ממונו, עד כאן בצד ההלכתי, אמנם ההנהגה שראוי לנהוג בכסף ירושה הוא לישב יחד האחים והאחיות ושכולם יהיו מרוצים ולכל הפחות יש לנהוג כפי שכ"ה הרמ"א (ח"מ סי' רפ"א ס"ז) שיהיה חצי זכר (והיינו שהנקבה מקבלת חצי ממה שמקבל הזכר)

ואבא לבאר הנראה לי בדברי מו"ר שליט"א:

א. אדם מצא אמר בלשון ציווי כתב בספר מטה שמעון סי' רנ"ב דלא מרינן מצוה לקיים דברי המת, אלא רק במה שאמר בפירוש. דהיינו דווקא דברים מפורשים. אבל מה שמובן מדבריו, או רק דיבר בענין, ולא ציווה. אין בזה מצווה לקיים דברי המת. וכ"כ הריב"ש בסי' כ"ז והמכתם לדוד חו"מ סי' י"ד.

ב. גם אם אמר בלשון ציווי, יש צורך שישליש ממונו. בדבר זה נחלקו הראשונים, שיטת ר"ת המובא בתוס' כתובות ע. ד"ה הא קי"ל רק בהושלש, וכ"כ הרא"ש כתובות פ"ז סי' כ"ב וכ"כ התוס' רא"ש כתובות סט: ד"ה והלכתא, וכך נקטו רוב הראשונים, וכן פסק בשו"ע סי' רנ"ב ס"ב דבעי שישליש ממונו, וגם הרמ"א הסכים לזה. ויש שחלקו דלא בעינן הושלש, כ"כ הרמב"ן גיטין יג. ד"ה ועוד, ויש עוד להאריך בהבנת סברא זו.

ג. אולם מצד ההנהגה בפרט כאשר מדובר בבני תורה, שלא יתבלבלו ולא יחשבו שיש ברכה בכסף שבא מירושה שיש בו מועקות. וידוע שכבר גדולי עולם בדורות האחרונים, שינו מירושת התורה כדי לתת לבנות, וכמו שכתב הרמ"א שנהגו בחצי זכר. וכתב בשו"ת ישיביל עבדי ח"ו חו"מ סי' כ"ב, שכבר נהגו שיהיה לבת זכויות לקבל חלק גדול כזכר. ועיין בשו"ת מהר"א הלוי ח"ב סימן פ"ו שכתב שוודאי שיש בזה כיבוד אב לאחר מיתתו, בזה שעושים את רצונו. ואף אם לא אמר לשון ציווי, אלא ידוע שזה רצונו. וכ"כ בשו"ת מהרש"ם ח"ב סימן רכ"ד שדן בדין מצווה לקיים דברי המת כשלא נאמר בלשון ציווי, הוא רק שאין יכולת לכופו לקיים דברי המת, אבל מצוה ודאי יש. וכתב שם המהרש"ם אות י"א לחייב את היורשים לצאת ידי שמים, שהרי יש בזה מצווה.

לצערנו אנשים נלחמים על הטפל, ועוזבים את העיקר, וחושבים שהעיקר זה הממון. ובוודאי שההנהגה הראויה, בפרט שמדובר בבני תורה, להראות שהעיקר זה השלום. ואם תנהגו כך, ודאי שיגרם עי"ז נחת רוח לאביכם, שזהו בכלל מכבדו לאחר מותו.

בעומק ההלכה

כה"ר הגאון רבי אשר מוגרבי שליט"א
דיין ומר"ץ ורב ק"ק בית דוד ומרים י-ם

ג'עלה לפני הסעודה אי חייב ברכה אחרונה

שאלה: בענין אכילת פירות וירקות וקטניות ושתית יין ויין שרף או שאר משקין לפני הסעודה קודם נט"י והמוציא האם צריך לברך בורא נפשות ומעין ג' לאחריה, או שיכול לפטור בבהמ"ז לכתחילה ואם יש להחמיר לכתחילה לא לאכול כזית או לשתות רביעית כדי שלא יכנס למחלוקת הפוסקים אם יש לברך לאחריה?

תשובה: דעת רבינו השת"ז לדינא להכריע בבירור כדעת הרא"ש, שכל דבר שהוא גורר תאוות המאכל יכול לאכול ממנו קודם הסעודה ככל שחפץ, ואין צריך לברך אחריו ברכה אחרונה ונפטור בברכת המזון. ואף שדעת מהר"ץ לחלק בזה בין שבת לחול, מ"מ כל חכמי תימן העידו שהמנהג בזה כדברי רבינו השת"ז.

ביאור התשובה: בבי" ס' קע"ז הביא דברי הרשב"א (ברכות מא: ד"ה ואני) וז"ל ועדיין יש מדה ד' שלא נתפרשה, והיא דברים הבאים לפני הסעודה, ודעתו לאכול פת אחריהם, לפי ש"ל שהם כדברים הבאים לאחר הסעודה, וטעונים ברכה לפנייהם ולאחריהם, או נאמר שהם כדברים הבאים בתוך הסעודה שלא מחמת הסעודה, שאף הן מעוררין התאוה, וגורמין בריבוי המזון. ולפיכך אף הם אינם טעונים ברכה לאחריהם וכו'. ונ"ל שהיא כמחלוקת בירושלמי, רבנן דקסרין פשטין ליה, צריך לברך בסוף, וכן נראה עיקר עכ"ל. וכתב הב"י ומשמע מדבריו במדה זו, שמה שכתב הוא דברים הבאים לפני הסעודה וכו', היינו שאוכל מאותם פירות קודם ברכת המוציא, וכ"פ הגאון מהר"י אבוהב. ובסוף הסימן כתב הב"י וז"ל כתב הרא"ש בפרק ערבי פסחים דברים הבאים לפני הסעודה, כגון פרפראות וכן שבאין לגרר ולהמשיך לסעוד, בכלל הסעודה הן ונפטרינן בבהמ"ז עכ"ל. וכתב ע"ז הדרכי משה ס"ב, ונ"ל דדברי הרא"ש הם שבאין לאחר שברך המוציא ע"כ. וכבר תמהו כל האחרונים ובראשם המאמר מורדכי י"ט קע"ז ס' ג' שהרא"ש בא ליישב מה שאין מברכין אחרי שני כוסות ראשונים לביל פסח מעין שלוש, דודאי איירי קודם ברכת המוציא, ובאגרות משה אורח ח"ג ס"ג כתב דתלמיד טועה כתבו ולא הרמ"א.

והשו"ע בסי' קע"ד ס"ו פסק כדברי הרא"ש, וז"ל אין לברך אחר יין שבסעודה דבהמ"ז פוטרתו וכן פוטרת יין שלפני המזון, ואפי' לא היה לו יין בתוך המזון. וכתב ע"ז בשת"ז ס"ק י"ג כיוון שבא לפתוח בני מעיים להמשיך תאוות המאכל, הוי מחמת הסעודה. ובמשנ"ב ס"ק כ"ד הוסיף "ופשוט דזה דוקא אם שותה סמוך למזון עכ"פ, דהוי כאתחלתא דסעודה. אבל בלא"ה, לא". ובס"כ כ"ה כתב ולענין מים ושאר משקין ששותה קודם המזון, ואינו שותה בתוך המזון, דעת הרבה אחרונים דצריך לברך עליהם ברכה אחרונה, שאין ברהמ"ז פוטרתן. דמכיון ששתה אותם קודם המוציא, אינם שייכים לסעודה כלל, לבד יין שרף, שוה ליין שהוא מעורר תאוות המאכל עכ"ל.

ובביאה"ל ד"ה אפילו, כתב שכ"ה דעת מג"א ועוד רבים עיי"ש, ואף שהא"ר צדד לפסוק כע"ת וט"ו דשאר משקין שוין ליין לזה מפני שסוברים שהם מעוררים תאוות המאכל, לא ראינו לחוש לדבריהם. ועיין בדבריו שהאריך דגוף מה שפסק מן כדברי הרא"ש לא בריא ליה, ולכן די שנפטור בין שודאי גורר תאוות המאכל אך לא במים. כדעת הט"ז כפי ששמענו מדבריו ס"ק עיי"ש.

אכן אם אכל קודם הנטילה פרפראות להמשיך הלב לאכילה ולפתוח הבני מעיים כתב הב"י סי' קע"ז בשם הרא"ש שאין לברך עליהם ברכה אחרונה דהם שייכים לסעודה ונפטרינן בבהמ"ז, הו"ד בשת"ז סי' קע"ז ס"ק י"א.

ולמעשה לדידן בני תימן רבינו השת"ז יזיתם כתב להכריע כדעת הרא"ש והשו"ע בג' מקומות, בסי' קע"ד ס"ק י"ג וס"ק כ"א, ובס"ס קע"ז ס"ק י"א, ובסי' קע"ז ס"ק כ"ב כתב על היין שרוף שקורין עראקי לענ"ד נראה לנהוג כדעת הרא"ש ז"ל ודעמיה כו' ע"כ. וכן הכרעת הרב מגאוני חכמי ספרד. (וחלק פוסקי אשכנז לא קבלו הכרעת מרן, והמשנ"ב מיחש חייש בשאר משקין ובפרפראות לכתחילה עיין בדבריו).

ואף שדעת מהר"ץ בשו"ת פעולות צדיק סי' רפ"ג לחלק בזה בין שבת לחול כיעויין בדבריו, מ"מ כבר כתב הרב שושנת המלך על דבריו "אמר שלום ומנהג העולם שלא לברך אפי' בחול, ויש להם סמך מהא דכתב הב"י ס"ס קע"ז ב' הרא"ש הביא השת"ז שם ס"ק י"א כ"ו". וכן הוא דעת גדולי תימן הגר"ח כסא וצ"ל בספרו שם טוב פ"ד הי"א, והגרש"י הלוי וצ"ל בשו"ת דברי חכמים סי' נ"ו, והגר"י צוביירי וצ"ל בספרו מגיד מראשית ס"ט.

ועוד שכולם מעידים שמנהג תימן לעשות געלה קודם הסעודה, ואוכלים ושותים קודם הסעודה דברים שמעוררין התאבון, ואינם מברכים אחריהם כלל וכדעת השו"ע סי' קע"ד ס"ו שפסק כהרא"ש וכפסק השת"ז יזיתם, ולית מאן דחש לפסק מהר"ץ, ובודאי שהמנהג כד"ן השו"ע סי' קע"ד ס"ו ואפי' המשנ"ב שהביא שהגר"י וחי אדם כתבו שרוב הפוסקים חולקים על הרא"ש כתב שאין לזוז מפסק השו"ע, רק בשעה צ' החמיר לכתחילה. וכ"ש אנו שמנהגינו ברור כדעת השו"ע שאין לחוש אפי' לכתחילה להחמיר שלא לאכול כזית בכא"פ.

מראות מסניפי ישיבות בין הזמנים

ישיבת בין הזמנים - רחובות

ישיבת בין הזמנים - מודיעין עילית

ישיבת בין הזמנים - אלעד

כנס הכנה לחג הפסח

הגאון רבי יוסף מלכיאל שליט"א רב מזרח העיר רחובות

וראש כולל "יד לשבים", כה"ר הגאון רבי נחמיה שלום שליט"א ראש מוסדות "בני הישיבות", כה"ר הגאון רבי יעקב עובד שליט"א רב שכונת אושיות, ועוד.

כמו כן גדשו את בית המדרש ציבור אברכים מכלל הכוללים בעיר, וכן בני תורה ומוקירי רבנן, אשר באו להתבשם מיינה של תורה.

בסדר ההכנה מסר הראשון לציון שיעור מרתק על דיני מוקצה במצת מצוה בערב פסח שחל בשבת, וכן על דיני הכנה משבת ליום טוב. אופנים המותרים והאסורים.

המעמד ננעל בתפילת מנחה מרוממת, כשהראשון לציון מתפלל דוקא מתוך סידור "כנסת הגדולה" למרן הגר"י צובירי זצוקלל"ה, לכבד את מנהג המקום, גדול היה המעמד לכבודה של תורה.

לרגל ימי הפסח, התקיים "סדר הכנה לפסח" בעיר רחובות ביום רביעי כ"ו באדר התשפ"ה, לקראת סיום סדר א', בבית המדרש המרכזי "בני תורה - תפילה לשלמה" בראשות כה"ר הגאון רבי ששון ניסים שליט"א בכולל "בנתיבות יוסף" בנשיאותו של מו"ר ראש המוסדות שליט"א, ובראשותו של כה"ר הגאון רבי שאול קרואני שליט"א.

במסגרת סדר ההכנה, נמסר שיעור מרתק ומאלף לאברכים ובני תורה, ע"י הראשון לציון הגאון הגדול רבי דוד יוסף שליט"א בעל "הלכה ברורה" "תורת המועדים" ועוד.

ציבור רב גדש את בית המדרש, כאשר את שולחן המזרח פיארו רבנים נכבדים, כה"ר הגאון רבי גדעון בן משה שליט"א אב"ד יורו משפטיך, כה"ר הגאון רבי נחום גורטלר שליט"א אב"ד רחובות, כה"ר הגאון רבי חנניה שפירא שליט"א רב המועצה האזורית מטה יהודה מלפנים, כה"ר

כבד את אביך ואת אמך למען יאריך ימים

עֲמָנוּ מִשְׁגָּב לָנוּ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֵלָה. ה' צָבָאוֹת אֲשֶׁרִי אֲדָם בְּטַח בָּךְ. ה' הוֹשִׁיעָה הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ כִּיּוֹם קָרָאנוּ. והחל ללכת בזריות לקיים מצוות כיבוד אם, למרות המרחק הרב כשלשה ימים מצנעא לדמאר, לא עצר לנו באמצע הדרך, והגיע לבית אמו בליל ששי אחר יומיים הליכה ברצף.

העיר דמאר הייתה מוקפת חומה ודלתותיה היו ננעלות בלילה, ולמצער כבר ננעלו שערי העיר. אך מאחר וביתם היה סמוך לחומה, לקח רגבי עפר וזרק לחלון, אמו ואחותו שמעו את קול הנקישה בחלונם ונבהלו, ושאלו: מי שם? אמר להם אני אברהם, פתחו לי את השער.

פתחו לו את השער ומאוד שמחו לקראתו, ובתחילה חשבו כי הביא בשק חטים, וצריך עוד עבודה רבה להכין את האוכל, פתח להם את השק והראה להם פיתות מוכנות, ושמחו כ"כ והודו לו וברכו אותו.

והנה לאחר יום או יומיים מציאתו מצנעא, באה העיר צנעא במצור, (הידוע בשם מצור "חוות אלנפר") והתברר שאם היה נשאר שם עוד יום או יומיים, היה כלוא במצור הנורא שבא על העיר צנעא, ובזכות שהזדרזו במצוות כיבוד אם ניצל ממוות ונתקיימה בו הבטחת התורה "למען יאריך ימים" כי מצור זה קיפח את חייהם של

העיר דמאר

למעלה מששת אלפים מיהודי צנעא שמתו ברעב בערום ובחוסר כל, נסגרו בתי הכנסיות ונותרו בעיר פחות ממאה יהודים.

לימים כשחזר אבי צנעא, ראה שאין שם לא דלתות ולא חלונות, שאל את אנשי המקום: 'היכן הדלתות והחלונות?' אמרו לו האינך יודע מה שהיה במצור? היה רעב גדול, ואנשים חפשו מה לאכול, ובשביל לבשל צריך עצים, לכן עקרו את הדלתות והחלונות כדי להסיק את התנור, ולבשל משהו.

לא היה מילים בפיו להודות לקב"ה, שהצילו מהמצור, ופדאו מכל צרה. רגיל היה לחזור על זה כמה צריך להזדרז לעשיית מצוה הבאה ליד האדם, ומצוה הבאה לידך אל תחמיצנה.

בתקופה זו בה נסתלקו תלמידי רבי עקיבא מחמת שלא נהגו כבוד זה בזה שומה עלינו להתחזק ביתר שאת בייחוד במצוות שבין אדם לחבירו.

את המעשה שלפנינו סיפר הגה"צ המפורסם רבי לוי קשת זצוקלל"ה על אביו וכה דבר המעשה. אבא מארי בצעירותו היה עובד בצנעא, והיה נשאר שם כמה שבועות, ואת הכסף שהיה משתכר מעבודתו, היה שולח לאמו ולאחותו בעיר דמאר, השליח היה מגיע מידי פעם ונותן להם את הכסף, או שהיה קונה להם חטים והם היו טוחנות ועושות את כל העבודה הכרוכה בזה.

באחד הימים אמרו לשליח: 'תאמר לאברהם שאין לנו מה לעשות עם הכסף' - כיון שהיו מבוגרות ולא יכלו לצאת ולקנות ולטחון - 'תאמר לו שאנחנו צריכים אוכל ולא כסף'.

השליח הגיע לצנעא ומסר לו את דברי אמו ואחותו. אבא שמע זאת ומאוד כאב לו שאין מי שידאג להם לאוכל. אמר לעצמו אקיים מיד דברי חכמינו שאמרו 'מצוה הבאה לידך אל תחמיצנה'.

בלא להתעכב ניגש למעביד וביקש ממנו את מה שמגיע לו עבור מה שעבד, המעביד הפציר בו שיישאר באמרו 'הרי אנחנו באמצע השבוע, תגמור את השבוע ואח"כ תלך'. אמר לו אבי, לא. אני זקוק לשכרי תיכף ומיד. בלית ברירה בראותו כי נחפז הוא ללכת נתן לו את שכרו.

אבי שם פעמיו למאפיה שהייתה בצנעא [דבר זה היה נדיר בתימן, כי רק בצנעא התחדש מאפיה של פיתות, ובכל המקומות כל אחד עשה בביטול], וביקש שימלאו לו שק של פיתות, כל פיתה שנאפתה הכניס לשק עד שמילא את השק.

בעל המאפיה התפלא 'כמה פיתות אתה צריך, מה קרה? יש לך חתונה או איזה שמחה?' אחר שמילא את השק, שילם לו את שכרו ונחפז ללכת לדרך כדי להגיע לעירו דמאר.

אבי יצא מהעיר צנעא ביום רביעי בפסוקי תחינה כמנהגו 'ה' צָבָאוֹת

כוס תנחומים

נשגד קמי הני אחי רדבני
שלוחא דרבנן הרב **יואב בן צור** הי"ו,
כה"ר הגאון רבי **יונתן בן צור** שליט"א,
הרה"ג **צביאלי בן צור** שליט"א,
ושאר בני המשפחה.

בהילקח מהם נזר המשפחה אמם
מרת

מזל סעדה בן צור

בת רבי שלום יוסף מליחי זצ"ל

ביו"ט ראשון של פסח ט"ו ניסן התשפ"ה

עליה יאות מקרא שכתוב:

"כפה פרשה לעני וידיה שלחה לאביו"

ביתה היה פתוח לכל עובר ושב, אף לסחופים ודוויים
ונשברי לב.

ממיטב אונה והונה השקיעה בחינוך בניה בנותיה וכל
צאצאיה

יהי זכרה ברוך

ותהא נשמתה צרורה בצרור החיים

מוסדות "שובי נפשי" מערכת "ארחות הלכה"

"אבל יחיד עשי לך"

אבלים וכואבים יחד עם שאר עמך בית ישראל
את לכתו של הגאון הגדול
אשר כל רז לא אניס ליה המשביר לארץ ולדדים,
אשר עמד כחומה בצורה בכל ענייני הקדש,
ותפס בחותמו של הקב"ה "אמת" ולא חת,
ואף עמד לימין מו"ר ראש המוסדות ולא חת מפני איש,
הוא ניהו

מרון הגאון האדיר

כמוהר"ר

מאיר ניסים מאזוז

זצוקלל"ה

ראש מוסדות "כסא רחמים"

אשר נתבקש לישיבה של מעלה, אחר שנזדכך ביסורים
שנים רבות, ועם זאת הקים עולה של תורה.

מוסדות "שובי נפשי" מערכת "ארחות הלכה"